

Vagyonosodási vizsgálat

Sokan a vagyonosodási vizsgálat áldozatává válhatnak, ha felkészületlenül éri őket! Hogyan kerülhet az adóhatóság látókörébe, hogy néz ki egy vagyonosodási vizsgálat, hogyan lehet elkerülni, és milyen szankciói vannak az eltitkolt jövedelemnek?

■ A téma aktualitását mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy majdnem mindennap megkeresi valaki irodánkat az APEH által indított vagyonosodási vizsgálat miatt. Ennek lefolytatására 1996 óta van törvényi lehetőség, a hivatal eddig széles körben nem alkalmazta az eljárást. A vagyonosodási vizsgálat számos ponton hasonlít a gazdasági társaságok és egyéni vállalkozások vizsgálatára. Ugyanakkor sokkal nagyobb szerepet kap az adó revizor általi valószínűsítése, azaz a becslés, melyben köztudottan és jogszabályilag megengedő módon nem alátámasztott tények szerint is lehetőség van adóalap megállapítására! (Bővebben: Belenyugodjunk-e az adóhivatali becslésbe? Magyar Gyárpar, 2006/5.)

Hogyan kerülhetünk az adóhatóság látókörébe?

Az előző évek tendenciái szerint vagyonosodási vizsgálat áldozatává csak az vált, akit feljelentettek, vagy névtelenül vizsgálatot kértek ellene. Az is megesett, hogy a bíróság a valós jövedelem megállapítására az adóhatóságot kérte fel. Ez számos esetben különböző üzleti partnerkapcsolat megromlása vagy magánügyi vita esetén következett be. Emellett a pénzügyi gyanús pénzmozgásokról tett kötelező bejelentései alapján számíthatunk ellenőrzésre, meghatározott összegű gyanús készpénzmozgás esetén. Tehát az adóhivatal önszántából – ellenében a többi ellenőrzési formával és az ellenőrzési irányelvben kitűzött célok hiányában – nem indított vagyonosodási vizsgálatot. Figyelni fog viszont a hivatal azokra, akik a cég pénzt elköltötték, magánfogyasztásra használták fel, és kénytelenek voltak tagi kölcsön nyújtására, a bevételek és kiadások szintbe hozására. Erre a hivatal a jövőben kiemelt figyelmet fog fordítani, mivel a 2006. június 9-ig felhalmozódott tagi kölcsön elengedése miatt képződő nyereségből az idén kedvezményes, 10 százalékos adó megfizetésével vehető ki osztalék. Ezen túl a pénztáradó szigorú könyvvezetése miatt ez könnyedén ellenőrizhető.

Hogy néz ki egy vagyonosodási vizsgálat?

A kiválasztott adózóknál a revizorok az adózó tulajdonát, életszínvonalát, kiadásait állítják szembe az adómentes, a bevallott és a bevallási kötelezettség alá nem eső jövedelmének összegével. Az adóhivatal a vizsgálatot elévülési időn belül (5+1 év) végezheti el. Eltérés és adóhivatali becslés esetén a bizonyítási teher megfordul. Az ügyfél nyilatkozatai és hiteles dokumentumainak ellenbizonyítása alapján azonban kérhet adatszolgáltatást az elévülési időn túl is a pénzügyhatartól, földhivataloktól, cégbíróságtól, okmányirodától, közjegyzőktől, cégektől. Akkor azonban, ha ezeket hitelt érdemlően az adózó nem tudja igazolni, a gyakorlatnak megfelelően a revizor az elévülési idő legkorábbi időpontjában begyűjti az adatokat az adózó jövedelmi és tulajdoni helyzetéről, vagyis a megtakarításairól, ingatlanjáról, valamint gépjárművéről, és összeveti az attól számított vagyongyarapodást az adózó által bevallott jövedelemmel. Így megtörténhet, hogy az egyébként gyanútlanul védekező elévülési időn kívülre eső, nem hitelt érdemlő nyilatkozatainak eredménye a vagyonosodási vizsgálat teljes elévülési időre való kiterjesztése és vagyonunk nyilvántartások adataiból való becslése. Erre elrettentő példa a BAZ Megyei Bíróság 19. K.21.196/2004/21. ítélete.

Mit tehet az adózó?

Amennyiben folyamatosan minimálbérre volt bejelentve, cégének pénzt magán-célra vagy igazolatlanul költötte el, és ez egyértelműen látszik vagyoni helyzetéből, életszínvonalából, akkor a megállapítás – és esetleges adócsalás – elkerülése érdekében a 2006. június 9-ét megelőző időszakra december 31-ig „büntetlenül” adhat be önrevíziót. Az ebben szereplő be nem vallott összeg után sem önellenőrzési, sem késedelmi pótlékot nem kell fizetnie. Sőt automatikusan, összeghatár szerint 12–60 havi részletfizetést kap az adóhivaltól. Közben megoldás, ha

nem osztalékként vesszük ki pénzünket, hanem tulajdonunkat, ingatlanunkat adjuk bérbe vállalkozásunknak, melyből igazoltan bevételeink származik. Így az osztalékkivételnél kedvezőbb adózási feltételekkel juthatunk magáncélú felhasználású jövedelemhez, mellyel igazolhatjuk vagyongyarapodásunkat is.

Az előző részben vázolt adózói nyilatkozat megtételét semmi esetre sem ajánljuk ügyvéd jelenléte nélkül. A határozott és keresztkérdéseket feltevő revizori fellépés, valamint az adózó felkészületlensége miatt ugyanis egymásnak ellentmondó alá a vizsgálat kimenetelét befolyásoló nyilatkozat az adózó – és ügyvédje – helyzetére, valamint az ügy kimenetelére is nagymértékben negatív hatással lehet. A nyilatkozatot követően az adóhivatal jegyzőkönyvbe foglalja az ügy tényállását, a nyilatkozatokat, bizonyítékokat, felmerült indokokat és a megállapítást. Ezekre az adózó vagy jogi képviselője 15 napon belül észrevételt tehet. Ha az észrevételek sem vezetnek a várt eredményre, akkor az elsőfokú határozat ellen 30 napon belül fellebbezést lehet előterjeszteni. Mivel azt a másodfokú adóhatóság bírálja el, gyakorlati tapasztalataink szerint nagyon kicsi az esélye, hogy az adóhivatal saját magával szembefordul. A jogerős másodfokú határozat azonnal végrehajtható, ellene a bíróságon lehet keresetet előterjeszteni.

Az eltitkolt jövedelem szankciói

Az adóhivatal által az ellenőrzés keretében feltárt eltitkolt jövedelem adóalapnak számít, amely után személyi jövedelemadó kellett volna fizetni. Tehát a megállapítás összege az így meg nem fizetett személyi jövedelemadó és kötelezően kiszabandó adóbírság. Ez a megállapított adóhiány 50 százaléka és a késedelmi pótlék. Így akár a meg nem fizetett személyi jövedelemadó kétszeresét is kifizethetjük. Ráadásul ebben az esetben az adóbírság méltányossági alapon történő mérséklésére nincs lehetőség! Ezenkívül a bevételeltitkolás jogi szempontból megvalósítja az adócsalás törvényi tényállását is. Igaz, eddig még nem tudunk olyan vagyonosodási vizsgálatról, amely büntetőüggyé alakult volna át.

Dr. Vilmányi Ügyvédi Iroda

Tel.: 35-1-312-2222, 36-1-354-0946

E-mail: info@drvilmanyi.hu